

Vyhľadávanie a podpora nadania v predškolskom veku

Dieťa v modernom svete
4. októbra 2019, Košice

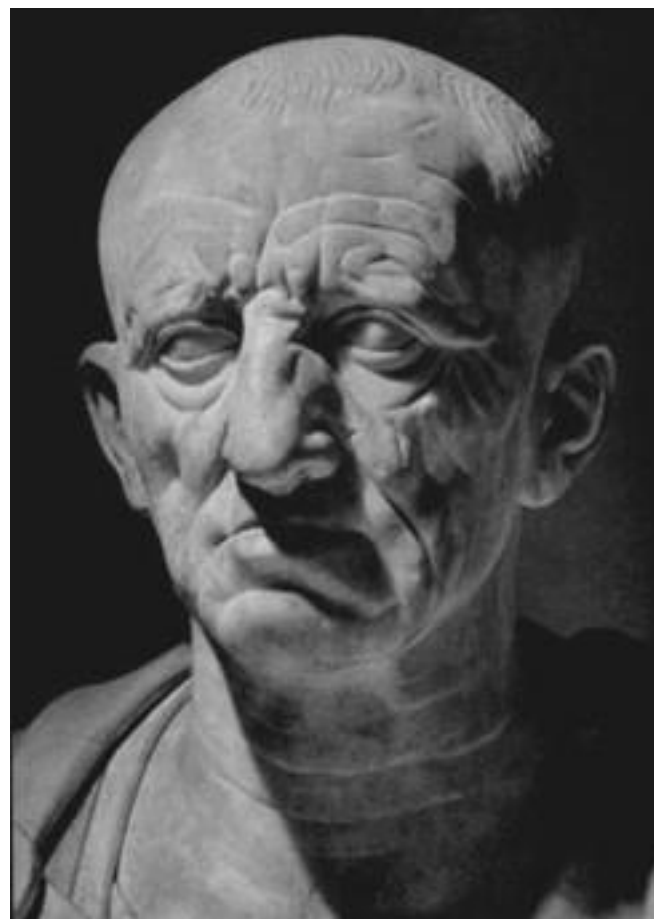
Mgr. Miroslav Litavský

**Centrum pedagogicko-psychologického
poradenstva a prevencie Košice**
Karpatská 8, 040 01 Košice

Na ostatok
súdim, že
Kartágo musí byť
zničené!

Cato starší

Na ostatok súdim,
že školy by mali
nadanie
podporovať
systematicky!

Miroslav Litavský

**Centrum pedagogicko-psychologického
poradenstva a prevencie Košice**
Karpatská 8, 040 01 Košice

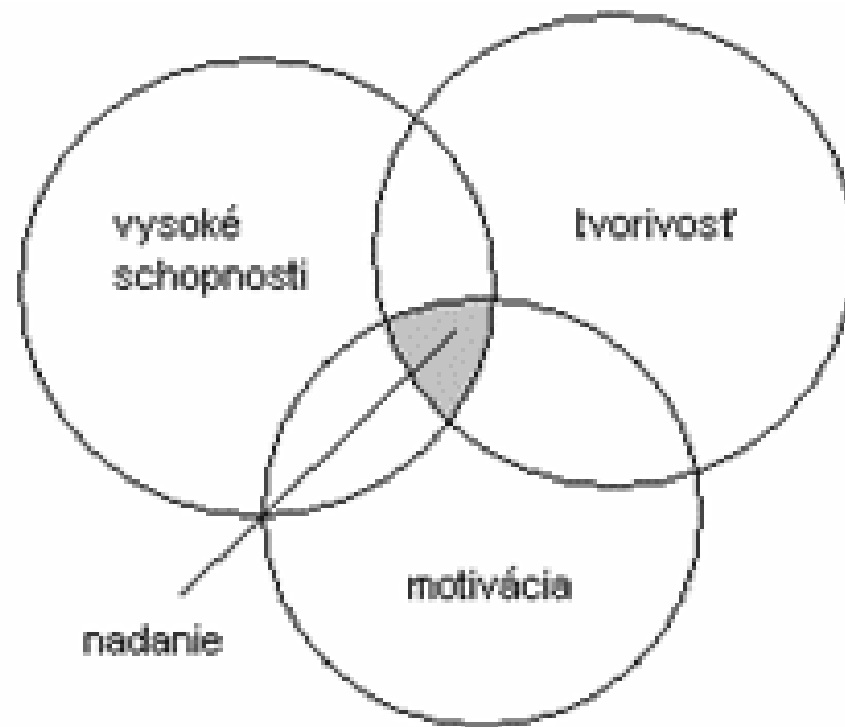
Kontrolné otázky 😊

Prečo sme použili výraz podporovať nadanie a nie výraz nadaných žiakov?

Čo to znamená podporovať systematicky?

- Kľúčová **oblasť systému podpory nadania na škole** je všímanie si prejavov nadania.
- Oblasť vyhľadávania a identifikácie nadania.
- Metódy pedagogickej diagnostiky, prediagnostiky, nominácie...

[zdroj](#)

Časté prejavy nadaného správania v predškolskom veku

- Rané čtenářství, mnohdy již ve třech letech. A to často bez vědomí rodičů.
- Bohatá slovní zásoba a správné použití obtížných nebo méně obvyklých slov. Mnohdy volí i slova cizího původu, kterým rozumí.
- Vyjadřování je po gramatické stránce správné, dítě volí složitější větné konstrukce.
- Knihy, které dítě čte (často jsou to jak encyklopedie, tak beletrie), svým charakterem neodpovídají jeho věku.
- Preferuje velké hůlkové písmo, které si samo (někdy již kolem třetího roku) na základě čtení odvodí.

[Standard komplexní diagnostiky mimořádného \(intelektového\) nadání](#)

- Velká obliba číslic. Tento zájem často výrazně převyšuje všechno ostatní a matematické schopnosti se mnohdy projeví velmi brzy.
- Velký zájem o stavebnice, často staví i bez návodu podle vlastní fantazie.
- Dokáže zobecňovat.
- Zájmy nejsou přiměřené věku. Jsou intelektuálního charakteru –vlajky států, znaky měst, orientovat se v mapách, chápat pohyby těles ve vesmíru.
- Je velmi zvědavé, rodiče i učitele v mateřské škole zahlcuje dotazy, pátrá po detailech, chce znát zákonitosti. Nespokojí se s jednoduchou odpovědí.

- Má smysl pro humor, dřív než vrstevníci chápe dvojsmysly.
- Má výbornou paměť.
- Hluboce a déle než jeho vrstevníci se soustředí na činnost, kterou si samo zvolilo
- Dokáže dojít k výsledku vlastním (netradičním) způsobem.
- Má sklon k perfekcionismu s až přehnanými nároky na sebe i na ostatní.
- Rádo hraje složité deskové hry určené pro starší děti, perfektně ovládá pravidla a vyžaduje jejich dodržování.
- Vadí mu nespravedlnost, velmi brzy si všímá i bezpráví v životě.
- Zajímá se o dění ve světě, sleduje zprávy a vyžaduje vysvětlení, když něčemu nerozumí.
- Dává přednost dospělým nebo aspoň starším dětem před vrstevníky.
- Hůře se adaptuje na prostředí mateřské školy, pokud tam převažuje autoritativní přístup k dětem.

- Jeho vrstevníci mu nestačí a mnohdy ani nerozumí – z nedostatku partnerů pro komunikaci může být frustrovaný a jevit se jako zlobivý a vzteklý.
- Mezi dětmi v mateřské škole je často osamocené a zdá se, že si vystačí se svým vlastním světem.
- Pro své intelektuální zájmy nemá čas ani zájem o správnou sebeobsluhu a často má také obtíže v jemné a hrubé motorice.
- Má ohromnou paletu zájmů – může je často měnit (zajímat se o jednu věc a pak o jinou) nebo se zajímat zároveň o víc oblastí.
- Pokud není přiměřeným způsobem zaměstnané, mohou se objevit tyto reakce: hyperaktivita, impulzivita, agrese, plačtivost, opravování chyb nebo doplňování dalších informací k vyslechnutému sdělení, popírání či neuznávání autorit apod.

Identifikácia nadania v MŠ?

Diskutujme...

- Je možné diagnostikovať nadanie v predškolskom veku?
- Ak áno, má to nejaké riziká?

Dva prístupy

Identifikácia nadaného žiaka (dieťaťa).

- Reaktívny prístup – reaguje na vzniknutý problém.
- Určuje, kto je nadaný pomocou autority (poradňa, vyšetrenie, testy, normy).
- Identifikovanému je následne doručená špeciálna edukačná ponuka (špeciálna trieda, IVP...) a tým „riešime problém“.

Vyhľadávanie nadania.

- Proaktívny prístup.
- Predpokladá potenciál u väčšej skupiny detí.
- Vytvára takú edukačnú ponuku, ktorá má diagnostický potenciál a nadanie sa v nej prejaví.

Prečo už v tomto veku?

- Vznik synapsií
- Možné predísť neskorším komplikáciám vhodnou stimuláciou
- Rozvoj kompetencií potrebných pre život

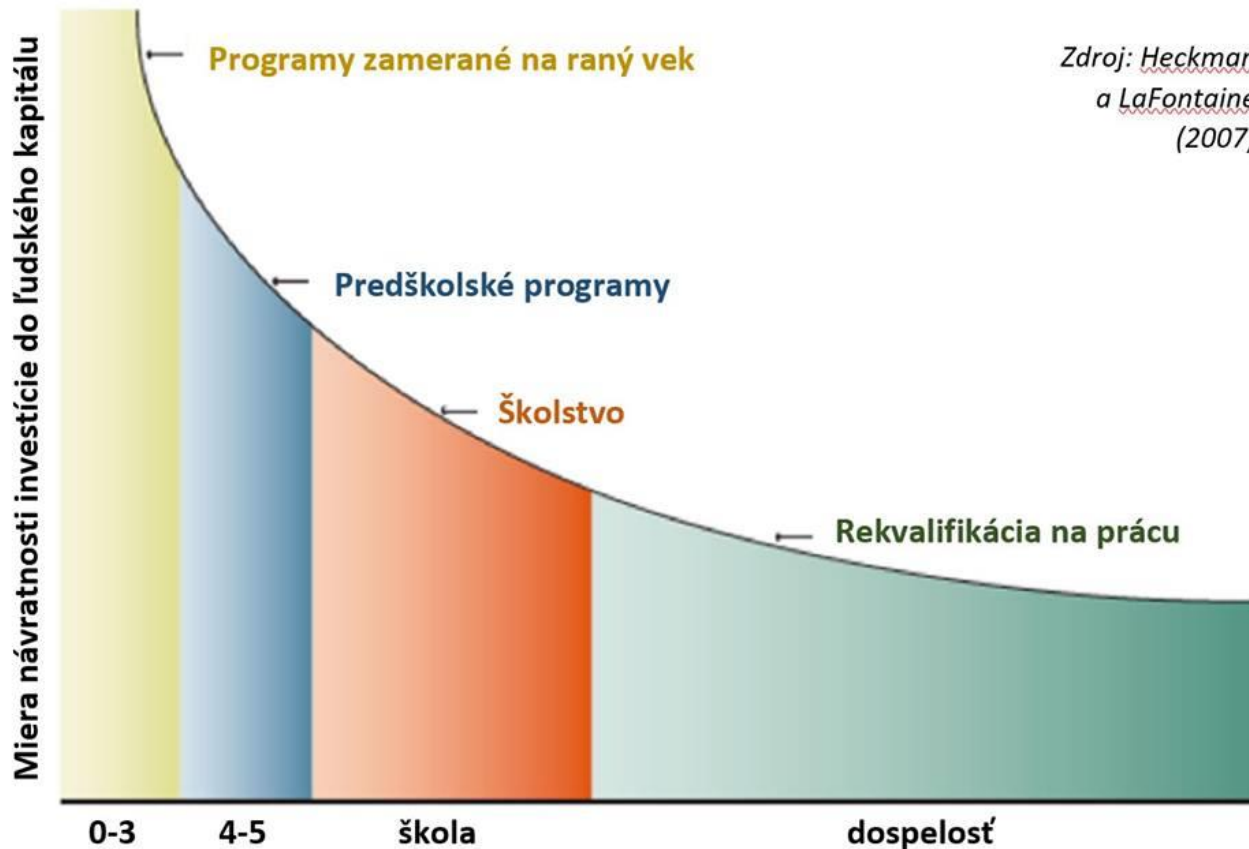
Úloha s diagnostickým potenciálom zo screeningovej metódy NOMI

Instrukce: „Tady vidíš nakreslená autíčka. Zkus mi teď říct, kolik kol mají tato všechna auta dohromady.“

Heckmanova krivka

Návratnosť na investované euro je najvyššia v ranom veku

NTC learning

- Rozvoj synapsií
- Motorické cvičenia (akomodácia oka, koordinácia)
- Práca so symbolmi (vlajky, značky aut...)
- Systematické pravidelné, ťažisko aktivít doma, MŠ inšpiruje a metodicky vedie rodičov.

Smart hry MINDOK

ČERVENÁ KARKULKA

4+

10 min

1

Snadná

Autor:

Vydání v ČR: 2016

Kategorie:

SMART hry / Dětské hry

Popis:

Bylo nebylo... Připomeňte si kouzlo oblíbené pohádky prostřednictvím zábavné hlavolamové hry pro předškoláky. Pomůžete Karkulce najít cestičku k babiččině chaloupce? Umístíte Karkulku, stromy a chaloupku na hrací desku a lesní pěšinku přiveďte k babiččině chaloupce. Jakmile si však osvojíte tuto "bezpečnou" variantu hry, vše se zkomplikuje přítomností zákeřného vlka. Pozor! Co když se k babičce dostane rychleji? V těchto úlohách je třeba vystavět dvě

**Centrum pedagogicko-psychologického
poradenstva a prevencie Košice**

Karpatská 8, 040 01 Košice

Smart hry MINDOK

TŘI MALÁ PRASÁTKA

3 +

5 min

1

Snadná

Autor:

Raf Peeters

Vydání v ČR:

2015

Kategorie:

SMART hry / Dětské hry

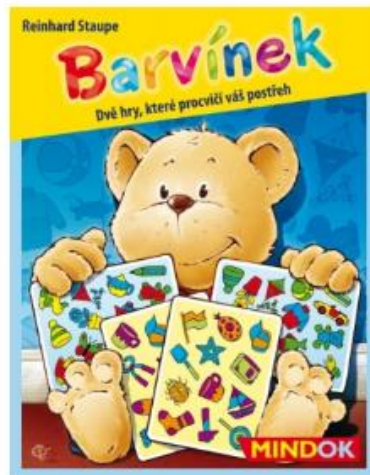
Popis:

Pomůžete našim třem chytrým prasátkům obstarat si vlastní útulné chaloupky? A dokážete je rozmístit tak, aby si prasátka mohla bezstarostně hrát kolem nich, venku na čerstvém vzduchu? A co když se na paloučku objeví zákeřný vlk? Schováte rychle bezbranná prasátka do pevných domečků? Tři malá prasátka skvěle procvičí mozkové závitky vašich nejmenších. V krabici najdete 3 velké puzzle dílky s domečky, které dětem padnou skvěle do ruky. Děti uchvátí i ubytování

Smart hry MINDOK

ZAVIIL UCLAI

BARVÍNEK

Autor:
Vydání v ČR:
Kategorie:

Reinhard Staupe
2011
Rodinné hry / Dětské hry

Popis:

Dětská postřehová hra. Medvídek Barvínek má doma velikou spoustu hraček a rád by se o ně podělil se svými kamarády. Aby se rozdělili spravedlivě, musí vždy najít dvě úplně stejné. Hra obsahuje 15 oboustranných destiček s obrázky. Otočte vždy 2 destičky. Bez ohledu na to, které 2 destičky otočíte, je vždy na obou destičkách právě jedna dvojice úplně stejných předmětů. Nikdy více než jedna, ale vždy právě jedna. Cílem hry je vždy

Centrum pedagogicko-psychologického
poradenstva a prevencie Košice
Karpatská 8, 040 01 Košice

Smart hry MINDOK

MEMOARRR!

5 +

15 min

2 - 4

Snadná

Autor:

Carlo Bortolini

Vydání v ČR:

2018

Kategorie:

Rodinné hry / Dětské hry

Popis:

Unikátní paměťová hra, která baví děti i dospělé. V každém kole se dozvídáte více informací o pozici jednotlivých karet na stole. Vydejte se spolu se zvířaty za pirátským pokladem na pustý ostrov. Spolehněte se na svoji paměť a trochu pirátského štěstí. Získejte co nejvíce rubínů pokladu dřívě, než je pohltí láva z vybuchující sopky! Obsahuje dvě varianty hry – pro začínající a pokročilé hráče.

Centrum pedagogicko-psychologického
poradenstva a prevencie Košice

Karpatská 8, 040 01 Košice

Rozvojové hry Albi

Kvido

Brainbox

Jednání národních skupin garantů pečujících o nadání 24.9.2019 Praha

- Zadanie do skupinovej diskusie:
- Podnety pre systém podpory nadania na škole, ako priority pre novú koncepciu podpory nadania. Pre jednotlivé vzdelávacie stupne.

Skupina	Priorita
MŠ	podpora pedagogické diagnostiky, citlivost na projevy nadání v různých oblastech a věkových kategoriích, příprava učitelů pro tuto oblast
	metodická podpora – obohacení vzdělávací nabídky pro rozličné oblasti a věkové úrovně v návaznosti na ped. diagnostiku
	zapojení MŠ do otevřené spolupráce s dalšími partnery v souvislosti s rozvojem nadání (např. rodiče, prarodiče, ZŠ, SŠ, VŠ, SVČ, DDM, firmy, výzkumné instituce)

Vybrané odporúčenia

- Pracujte na tom, aby sa „nadštandardné“ projekty stali na Vašej MŠ štandardom 😊.
- Pracujte na tom, aby aktivity vo Vašej MŠ boli „smart“ – mohlo sa prejaviť nadanie aj tam, kde ho nečakáte.
- Spolupracujte!!!
- Ošetríte si kontinuitu pri postupe dedí vzdelávacím systémom.

Ďakujem za pozornosť a teším(e) sa na
spoluprácu

Mgr. Miroslav Litavský

litavsky@kpppke.eu

055/68 23 216

**Centrum pedagogicko-psychologického
poradenstva a prevencie Košice**
Karpatská 8, 040 01 Košice